

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Συμβάσεις επί κινητών, απαιτήσεων
και άλλων δικαιωμάτων, υποκείμενες
σε δημοσιότητα”
(Σχέδιο Νόμου)

Αθήνα, 2 Αυγούστου 2000

Διαδικασία

Στις 12 Ιουλίου 2000, ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. **Μιχάλης Σταθόπουλος** απέστειλε προς Γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το Σχέδιο Νόμου "Συμβάσεις επί κινητών, απαιτήσεων και άλλων δικαιωμάτων, υποκείμενες σε δημοσιότητα".

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας, στην οποία ανέθεσε τη σύνταξη πορίσματος επί του εν λόγω Σχεδίου Νόμου με τη διαδικασία του επείγοντος (15 ημέρες). Την Επιτροπή Εργασίας αποτέλεσαν τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ολομέλειας κ.κ. **Αναστάσιος Δεληγιάννης, Χαράλαμπος Κεφάλας, Κων/νος Κόλλιας, Νικόλαος Λιόλιος και Θεόδωρος Σχινάς**. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίστηκε ο κ. **Λιόλιος**. Στην Επιτροπή συμμετείχαν ως εμπειρογνώμονες οι Δικηγόροι κ. **Χαρίλαος Χάρακας**, Δρ. Νομικής (Α· Ομάδα), **Αλέξανδρος Βουτσάς** (Β· Ομάδα) και **Άννα-Αδριανή Μητροπούλου**

(Γ· Ομάδα). Τον επιστημονικό συντονισμό είχε η Επιστημονική Συνεργάτις της Ο.Κ.Ε. Δρ. Νομικής **Ματίνα Γιαννακούρου**. Κατά τη διαμόρφωση της Γνώμης, η Επιτροπή Εργασίας έλαβε υπ' όψιν της και παρατηρήσεις που υπέβαλε ο κ. **Αχιλλέας Κουτσουράδης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Αστικού Δικαίου.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε 4 συνεδριάσεις και το πόρισμά της συζητήθηκε από την Εκτελεστική Επιτροπή στις 27 Ιουλίου 2000. Με βάση το πόρισμα αυτό, η Ε.Ε. διαμόρφωσε πρόταση Γνώμης η οποία συζητήθηκε στην Ολομέλεια της 2^{ας} Αυγούστου 2000. Τη σχετική εισήγηση στην Ολομέλεια ανέπτυξαν οι κ.κ. **Λιόλιος και Κεφάλας**.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί την υπ' αριθμ. **43** Γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Α. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το Σχέδιο νόμου αποτελείται από πέντε κεφάλαια και 18 άρθρα. Με το **πρώτο κεφάλαιο** (άρθρα 1-8) καθιερώνεται ένας νέος θεσμός, το πλασματικό ενέχυρο, δηλαδή το ενέχυρο σε κινητά πράγματα χωρίς παράδοση του πράγματος στον δανειστή. Στόχος του θεσμού αυτού είναι η διασφάλιση της συνέχειας των συναλλαγών του οφειλέτη, ο οποίος διατηρεί το πράγμα π.χ. τον κινητό επαγγελματικό εξοπλισμό επί του οποίου συνέστησε ενέχυρο, στην κατοχή του. Παράλληλα, όμως, το νομοσχέδιο αποβλέπει και στην ενίσχυση της ασφάλειας και της διαφάνειας των συναλλαγών, εισάγοντας σύστημα δημοσίευσης των πλασματικών ενέχυρων, με το οποίο προστατεύονται οι δανειστές και καθορίζεται η σειρά προτεραιότητας με την οποία θα ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις τους. Ταυτόχρονα προστατεύεται και ο καλόπιστος τρίτος που αποκτά ενεχυρασμένα πράγματα αγνοώντας την ύπαρξη του ενεχύρου.

Το **άρθρο 1** προβλέπει ότι το ενέχυρο αυτό συνιστάται με έγγραφη συμφωνία κυρίου του πράγματος- οφειλέτη (ενεχυραστή) και δανειστή, μόνο εφόσον τόσο ο οφειλέτης όσο και ο δανειστής είναι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες και η ασφάλεια παρέχεται για επιχειρηματικές ή επαγγελματικές ανάγκες. Αντικείμενο της συμφωνίας αυτής, σύμφωνα με το **άρθρο 2**, είναι κινητά πράγματα, εκτός από χρήματα, αξιόγραφα, αντικείμενα οικοσκευής και κινητά δεκτικά αυτοτελώς υποθήκης (π.χ. αεροσκάφη, πλοία). Το **άρθρο 3** προβλέπει ότι η συμφωνία ενεχύρασης υπόκειται σε δημοσίευση σε δημόσια βιβλία που τηρούνται σε ειδική υπηρεσία, το ενεχυροφυλακείο, η ίδρυση της οποίας παραπέμπεται σε προεδρικό διάταγμα. Μεταβατικά ως ενεχυροφυλακεία ορίζονται τα υποθηκοφυλα-

κεία ή κτηματολογικά γραφεία της έδρας των πρωτοδικείων, και προκειμένου περί κινητών μη δεκτικών υποθήκης για τα οποία τηρούνται νηολόγια, τα αρμόδια γραφεία νηολογίων. Το σύστημα αυτό δημοσιότητας συμπληρώνεται με τα οριζόμενα στα **άρθρα 4 και 5** αναφορικά με τη δημοσίευση τυχόν παράτασης της διάρκειας -που είναι δεκαετής - του ενεχύρου και με την καταχώριση στο βιβλίο διαφόρων μεταγενέστερων μεταβολών, τη συμπλήρωση ελλείψεων και τη διόρθωση λαθών. Με το **άρθρο 6** καθορίζεται η προτεραιότητα ικανοποίησης των δανειστών όταν έχουν συσταθεί περισσότερα ενέχυρα πάνω στο ίδιο κινητό και ρυθμίζονται τα της απόκτησης του ενεχυρασμένου πράγματος από καλόπιστο τρίτο που αγνοούσε την ύπαρξη ενεχύρου. Στο **άρθρο 7** επιβάλλονται ορισμένες υποχρεώσεις στον ενεχυραστή που ανακύπτουν ειδικά στη μορφή αυτή εμπράγματης ασφάλειας, λόγω του ότι το πράγμα εξακολουθεί να μένει στην κατοχή του με δυνατότητα να το χρησιμοποιεί. Στο **άρθρο 8** προβλέπεται ποιες διατάξεις, κυρίως του Α.Κ., εφαρμόζονται προκειμένου να καλυφθούν τα κενά που αφήνουν οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων.

Με το **δεύτερο κεφάλαιο (άρθρο 9)** επεκτείνεται δυνητικά η θεσπιζόμενη για το ενέχυρο αυτό δημοσιότητα και στην πώληση των κινητών με τον όρο διατήρησης της κυριότητας.

Με το **τρίτο κεφάλαιο (άρθρα 10-14)** επεκτείνεται επίσης δυνητικά η δημοσιότητα αυτή και στην ενεχύραση ή εκχώρηση επιχειρηματικών απαιτήσεων και δικαιωμάτων. Η καινοτομία του σχεδίου είναι ότι εισάγει το θεσμό της εγγραφής των συμβάσεων αυτών στα δημόσια βιβλία του άρθρου 3. Η δυνατότητα δημοσίευσης της

ενεχύρασης ή εκχώρησης απαιτήσεων προβλέπεται στο **άρθρο 10**, όπου προβλέπεται και η εξαίρεση των απαιτήσεων κατά καταναλωτών για να μην επιβαρύνεται υπέρμετρα ο καταναλωτής συμβουλευόμενος τα δημόσια βιβλία. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι στη δημοσίευση υπόκεινται και οι απαιτήσεις προμηθευτών κατά εκδοτών πιστωτικών καρτών. Στο **άρθρο 11** διευκρινίζεται ακόμα ότι αντικείμενο της ενεχύρασης μπορεί να είναι και μελλοντικές απαιτήσεις. Στο **άρθρο 12** ορίζονται οι έννομες συνέπειες από την υποβολή των ενεχυραζόμενων ή εκχωρούμενων απαιτήσεων στο εισαγόμενο σύστημα δημοσιότητας. Στο **άρθρο 14** ορίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ενεχύρασης ή μεταβίβασης άλλων δικαιωμάτων για τα οποία δεν ορίζεται κάτι άλλο στο νόμο. Με αυτό τον τρόπο γενικεύεται η εισαγόμενη ρύθμιση δημοσιότητας ώστε να καταλαμβάνονται και άλλα άυλα αγαθά που εμφανίζονται στη σύγχρονη οικονομία

Με το **τέταρτο κεφάλαιο** (άρθρα 15-17) αναγνωρίζεται και ρυθμίζεται ένα νέο φαινόμενο που έχει καθιερωθεί διεθνώς, η "κυμαινόμενη ασφάλεια", ως ειδικότερη μορφή ασφάλειας σε κινητά και σε δικαιώματα, συνιστώμενη, επίσης, με το ίδιο καθεστώς δημοσιότητας. Αντικείμενο της ασφάλειας αυτής είναι ομάδα κινητών πραγμάτων ή δι-

καιωμάτων και το χαρακτηριστικό της γνώρισμα έγκειται στο ότι ο οφειλέτης έχει τη δυνατότητα να τα διαθέτει, με την υποχρέωση, όμως να αντικαθιστά τα διατιθέμενα αντικείμενα, σε εύλογο χρόνο, με άλλα ανάλογης αξίας. Έτσι απελευθερώνεται ο οφειλέτης στο να συνεχίσει ακώλυτα τη συνέχιση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Σχετικά με το φαινόμενο αυτό το **άρθρο 15** καθορίζει δύο ερμηνευτικούς κανόνες: α) αν στην ομάδα ανήκουν εμπορεύματα προορισμένα για διάθεση ή ανάλωση, θεωρείται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι συμφωνήθηκε κυμαινόμενη και όχι σταθερή ασφάλεια και β) επί κυμαινόμενης ασφάλειας, είτε ρητά συμφωνημένης είτε συναγόμενης σύμφωνα με τον παραπάνω ερμηνευτικό κανόνα, θεωρείται, σε περίπτωση αμφιβολίας, ότι υπάρχει υποχρέωση αντικατάστασης. Στο **άρθρο 16** προβλέπονται οι ιδιαίτερες υποχρεώσεις του οφειλέτη, ως ένα είδος αντισταθμίματος για την παραχώρηση σε αυτόν της εξουσίας διάθεσης των αντικειμένων της ασφάλειας. Τέλος, στο **άρθρο 17** προβλέπονται οι λόγοι παύσης της εξουσίας του οφειλέτη να διαθέτει τα αντικείμενα της ομάδας.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** (άρθρο 18) περιέχονται οι καταργούμενες και οι μεταβατικές διατάξεις.

Β. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Το υπό κρίση Σχέδιο Νόμου έρχεται να καλύψει μία σημαντική έλλειψη του ελληνικού Αστικού Δικαίου εισάγοντας το θεσμό του "ενεχύρου σε κινητά χωρίς παράδοση", του ονομαζόμενου δηλαδή "πλασματικού ενεχύρου" και καθιερώνοντας ένα γενικευμένο σύστημα δημοσιότητας σε μία σειρά από συναλλαγές που αφορούν σε κινητά πράγματα.

Α. Σε ό,τι αφορά την εισαγωγή του θεσμού του πλασματικού ενέχυρου, επισημαίνονται τα εξής: ο θεσμός αυτός δεν είναι άγνωστος στο ελληνικό αστικό δίκαιο, καθώς είχε καθιερωθεί σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις προς διευκόλυνση των συναλλαγών σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας. Ως θεσμός όμως γενικής ισχύος δεν είχε ποτέ ισχύσει στην Ελλάδα και η σχετική πρόβλεψη του Α.Κ. για έκδοση νόμου που θα ρύθμιζε το θεσμό, δεν υλοποιήθηκε μέχρι τώρα.

Η έλλειψη της δυνατότητας να χορηγηθεί από το δανειολήπτη εμπράγματη ασφάλεια σε κινητό πράγμα χωρίς να παραδοθεί στο δανειοδότη και η κατοχή του κινητού, στερούσε το θεσμό του ενέχυρου από μεγάλο τμήμα της χρησιμότητας του και είχε οδηγήσει στην ουσιαστική αχρησία του (με την εξαίρεση της ενεχύρασης μετοχών).

Για το λόγο αυτό η προτεινόμενη ρύθμιση κρίνεται θετικά, χρήζει όμως κάποιων βελτιώσεων που θα αναφερθούν αναλυτικά κατωτέρω.

Β. Το σύστημα της δημοσιότητας που εισάγει το Σχέδιο Νόμου στο πλασματικό ενέχυρο είναι αναπόφευκτη απόρροια της δυνατότητας που δίδεται με το νόμο στο δανειολήπτη να κρατήσει το κινητό πράγμα στην κατοχή του κατά τη διάρκεια ισχύος του ενεχύρου. Μέχρι τώρα, η μεταβίβαση της κατοχής του κινητού έκανε ορατό στον τρίτο το βάρος που έφερε το κινητό. Τώρα,

η θεσπιζόμενη διατήρηση της κατοχής μπορεί να παραπλανήσει τον τρίτο που επιθυμεί π.χ. να αγοράσει το κινητό, και κατά συνέπεια είναι αναγκαία η καθιέρωση δημοσίων βιβλίων εγγραφής του πλασματικού ενεχύρου και η καθιέρωση της αρχής της χρονικής προτεραιότητας.

Για παρόμοιους λόγους, ορθά δίδεται η δυνατότητα εγγραφής στα δημόσια αυτά βιβλία και των συμβάσεων πώλησης κινητών με τον όρο της διατήρησης της κυριότητας μέχρις αποπληρωμής του τιμήματος. Σήμερα, πολλές πωλήσεις κινητών με σημαντική αξία (π.χ. αυτοκίνητα) γίνονται με παρακράτηση κυριότητας και η έλλειψη ενός συστήματος δημοσιότητας οδηγεί σε ανεπιθύμητες καταστάσεις που αποβαίνουν σε βάρος είτε των καλόπιστων τρίτων είτε των δανειοδοτών.

Γ. Ομοίως κρίνονται θετικά και δύο άλλες καινοτομίες του Σχεδίου Νόμου, δηλαδή

- ο θεσμός της ενεχύρασης επιχειρηματικών απαιτήσεων με παράλληλη καθιέρωση της δυνατότητας εγγραφής τους στα δημόσια βιβλία και
- ο θεσμός της κυμαινόμενης ασφάλειας δηλαδή η ευχέρεια αντικατάστασης (εφ' όσον συμφωνηθεί) από τον δανειολήπτη του ενεχυρασθέντος κινητού από άλλο κινητό ανάλογης αξίας.

Οι καινοτομίες αυτές ανοίγουν νέες νομικές δυνατότητες στους συναλλασσόμενους σε μία εποχή που οι συναλλακτικές σχέσεις δημιουργούν συνέχεια νέες ανάγκες που δεν είναι σε θέση να καλύψουν οι παραδοσιακοί θεσμοί του Αστικού Δικαίου.

Έχοντας επισημάνει τη σημασία των καινοτομιών του υπό κρίση Σχεδίου Νόμου, η Ο.Κ.Ε. προβαίνει στις εξής γενικές παρατηρήσεις που θα πρέπει να ληφθούν υπ'

όψιν για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των νέων θεσμών:

1. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το Σχ./Ν. στους συναλλασσομένους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την **αποτελεσματική λειτουργία των Υποθηκοφυλακείων**, στα οποία ανατίθεται - έστω σε πρώτη φάση - η τήρηση των σχετικών βιβλίων δημοσιότητας. Η κατάσταση στα Υποθηκοφυλακεία είναι σήμερα τουλάχιστον προβληματική καθώς τα αρχεία είναι σε κακή κατάσταση, ο χρόνος εγγραφής ξεπερνάει συχνά τον ένα μήνα η δε μηχανογράφηση προχωράει με αργούς ρυθμούς. Η επιβάρυνση των Υποθηκοφυλακείων θα οδηγήσει σε παράλυσή τους εάν δε συνοδευθεί και από στελέχωσή τους με το απαραίτητο προσωπικό και από την ταχεία γενίκευση και ολοκλήρωση της διαδικασίας μηχανογράφησής τους. Σε διαφορετική περίπτωση ο νόμος αυτός κινδυνεύει να παραμείνει κενό γράμμα.

Για τους λόγους αυτούς άλλωστε κρίνεται υπερβολικά αισιόδοξη η ακροτελεύτια διάταξη, σύμφωνα με την οποία η ισχύς του νόμου αρχίζει τρεις μήνες από της δημοσίευσής του στο ΦΕΚ (με τη δυνατότητα τρίμηνης παράτασης). Ίσως θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη χρονική άνεση (έξι μήνες με δυνατότητα εξαμήνης παράτασης), προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξαρχής μηχανογραφημένα εφαρμογή του συστήματος. Στο θέμα της μηχανογράφησης εξάλλου θα μπορούσαν να συμβάλουν και τα Επιμελητήρια της χώρας.

2. Ως προς το πεδίο εφαρμογής του πλασματικού ενέχυρου, θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα επέκτασής του προκειμένου να καλυφθούν και ορισμένα είδη αξιολογίων και ιδιαίτερα οι μετοχές.
3. Η κατάργηση των διατάξεων που αφορούσαν ειδικά ενέχυρα χωρίς παράδοση του κινητού, που κατά καιρούς είχαν

συσταθεί, είναι βέβαια φυσικό επακόλουθο της καθιέρωσης ενός ενιαίου θεσμικού πλαισίου για το πλασματικό ενέχυρο. Ζήτημα όμως γεννάται για την τύχη των ενεχύρων αυτών στα οποία δεν έχουν αποσβεσθεί και οι απαιτήσεις τις οποίες διασφαλίζουν δεν έχουν εξοφληθεί και εκκαθαρισθεί. Και ναι μεν, πέραν της αυτονόητης συνταγματικής προστασίας, η ρύθμιση του άρθρου 6 παρ. 3 του Σχ./Ν. μπορεί να θεωρηθεί ότι καλύπτει σε ένα βαθμό το θέμα, καλό θα ήταν πάντως να προστεθεί διάταξη, που να προβλέπει τη διατήρηση των ενεχύρων αυτών και να υποχρεώνει όσους τηρούν τα ενέχυρα αυτά να εξακολουθήσουν να τα τηρούν στα αρχεία τους.

4. Συναφές με την ανωτέρω παρατήρηση είναι και το εξής θέμα: μεταξύ των καταργουμένων ενεχύρων είναι και το γεωργικό ενέχυρο που θεσπίσθηκε με το ν. 2184/1920. Επειδή από τη διατύπωση των άρθρων 1-8 δεν προκύπτει ότι το πλασματικό ενέχυρο συνιστάται και επί της εσοδείας της μελλούσης και συγκεκριμένα επί των καρπών και της μη παραχθείσης ακόμη εσοδείας γενικά ή, τουλάχιστον, της γεωργικής περιόδου συστάσεως του ενέχυρου, θα πρέπει να περιληφθεί σχετική ρύθμιση. Η παρ. 6 του άρθρου 18 (εξουσιοδοτική διάταξη) δεν μπορεί να καλύψει αυτή την έλλειψη.

Παράλληλα, δεν θα πρέπει να καταργηθεί η δυνατότητα, που σήμερα υπάρχει στο γεωργικό ενέχυρο (που αποτελεί εκ του νόμου αξιόγραφο εις διαταγή), της μεταβίβασης δι' οπισθογραφήσεως. Αντίθετα, θα πρέπει να διερευνηθεί η πιθανότητα αξιοποίησης του θεσμού γενικότερα για το πλασματικό ενέχυρο.

5. Τέλος, θα ήταν ευκαίριο να προωθηθεί η θέσπιση της καταπιστευματικής μεταβίβασης κυριότητας κινητών. Ο θεσμός αυτός θα είναι χρήσιμος και στις εθνικές συναλλαγές και στις διεθνείς συναλλαγές των ελληνικών επιχειρήσεων τις οποίες και θα διευκόλυνε.

Γ. ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 1 Σύσταση (ενεχύρου)

Ο τίτλος του Σχεδίου Νόμου υποδηλοί αντικείμενο πολύ ευρύτερο από το πραγματικό. Θα πρέπει ίσως να αναδιατυπωθεί ως εξής: "Συμβάσεις εμπράγματος ασφάλειας επί κινητών, απαιτήσεων και άλλων δικαιωμάτων, υποκείμενες σε δημοσιότητα".

Παρ. 2

Θετικά αξιολογείται ο προσδιορισμός του περιεχομένου της συμφωνίας από τη διάταξη. Χρήσιμη είναι επίσης η διάταξη σύμφωνα με την οποία μπορεί να συσταθεί ενέχυρο και επί μειοψηφικού ιδανικού μέρους πράγματος με τη σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας των λοιπών συγκυριών.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Ορθές κρίνονται οι διατάξεις για την τύχη του ενέχυρου σε περίπτωση ένωσης, ανάμιξης ή μετάπλασης κινητών και η θέσπιση της δυνατότητας ενεχύρασης ομάδας πραγμάτων.

Άρθρο 3 Δημοσίευση

Ως προς τα Υποθηκοφυλακεία, ισχύει η παρατήρηση υπ' αριθμ. 1 της Γενικής Αξιολόγησης.

Επειδή τα ιδιωτικά συμφωνητικά με τα οποία θα μπορεί να συσταθεί πλασματικό ενέχυρο δεν έχουν τα εχέγγυα γνησιότητας που έχουν τα συμβολαιογραφικά, ενδέχεται να υποβάλλονται πλαστά συμφωνητικά προς δημοσίευση στα Υποθηκοφυλακεία για ευνόητους λόγους. Ένας τρόπος διασφάλισης από ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είναι η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής των συμβαλλομένων από τις αρμόδιες αρχές (αστυνομικές ή δημοτικές) πριν αυτά εγγραφούν στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο. Η σχετική

Υπουργική Απόφαση που θα εκδοθεί θα πρέπει να περιλάβει σχετική πρόβλεψη.

Ο νόμος δεν προβλέπει εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση Υ.Α. σχετικά με την είσπραξη τελών και δικαιωμάτων επί της εγγραφής των σχετικών συμβάσεων. Εάν η έλλειψη αυτή δεν καλύπτεται από κάποια ήδη υφιστάμενη διάταξη που αφορά γενικά τα Υποθηκοφυλακεία, θα πρέπει να υπάρξει, τέτοια ρητή εξουσιοδότηση στο νόμο αυτό. Πέραν αυτού, επί της ουσίας η Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι θα πρέπει το κόστος της εγγραφής να μην είναι αποτρεπτικό για τους συναλλασσομένους, ώστε να αξιοποιηθεί ευρέως ο θεσμός. Δεδομένου άλλωστε ότι στο πλασματικό ενέχυρο δεν υπάρχει η εναλλακτική λύση (σε σχέση με την υποθήκη) της εγγραφής προσημείωσης που υπάρχει στα ακίνητα και που έχει μικρό σχετικά κόστος εγγραφής, το κόστος εγγραφής του ενέχυρου θα πρέπει να εξετασθεί ανεξάρτητα από αυτό της εγγραφής υποθήκης.

Άρθρο 4 Διάρκεια ενέχυρου

Η διάταξη ορίζει ότι η δήλωση για παράταση πέραν της δεκαετίας δεν ισχύει εάν ο ενεχυραστής ή ο οφειλέτης ή τρίτος που έχει έννομο συμφέρον προσκομίσει στον ενεχυροφύλακα έγγραφη εξοφλητική απόδειξη ένα μήνα πριν τη συμπλήρωση της διάρκειας του ενέχυρου. Σκόπιμο είναι να μην ισχύει η παράταση από τη στιγμή που θα προσκομισθεί η απόδειξη, ασχέτως του πότε προσκομίσθηκε.

Άρθρο 6 Προτεραιότητα

Η ρύθμιση που θεσπίζει την αρχή της χρονικής προτεραιότητας κρίνεται αναγκαία για την ασφάλεια των συναλλαγών. Ορθά μάλιστα θεσπίζεται η εξαίρεση ότι ο τρίτος αποκτά το κινητό ελεύθερο του ενέχυρου αν η σχετική αγορά αφορά "εμπό-

ρευμα" που προορίζεται "για μεταβίβαση στο πλαίσιο των συνηθισμένων συναλλαγών". Στις περιπτώσεις αυτές, ορθά προστατεύεται η δικαιολογημένη πίστη του τρίτου και απαλλάσσεται αυτός από τη σχετική έρευνα στα δημόσια βιβλία.

Άρθρο 7

Ιδιαίτερες υποχρεώσεις του ενεχυραστή Παρ. 1

Χρήσιμη κρίνεται η διάταξη σύμφωνα με την οποία δίδεται το δικαίωμα στο δανειστή να διενεργεί τακτικό ανά εξαμήνο έλεγχο του ενεχυρασθέντος κινητού και έκτακτο όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Παρ. 2

Αναγκαία κρίνεται η θέσπιση της υποχρέωσης του ενεχυραστή να μη μεταβάλει τη χρήση του κινητού χωρίς την προηγούμενη συναίνεση του δανειστή.

Παρ. 4

Η καθιέρωση ποινικής ευθύνης του ενεχυραστή σε περίπτωση παρακώλυσης του δανειστή από την άσκηση των δικαιωμάτων του είναι χρήσιμη καθώς, σε τέτοιες περιπτώσεις, τα αστικά δικαιώματα δεν είναι πάντα αποτελεσματικά.

Άρθρο 9

Πώληση με τον όρο διατήρησης της κυριότητας

Ισχύει η υπό στοιχείο Β' παρατήρηση της Γενικής Αξιολόγησης.

Η τελευταία φράση της 1ης παραγράφου θα πρέπει να αναδιατυπωθεί, για λόγους νομικής ακρίβειας, ως εξής: "...μέχρις ότου πληρωθεί η αναβλητική αίτηση της αποπληρωμής του τιμήματος".

Άρθρο 11

Μελλοντικές απαιτήσεις - Ομάδα απαιτήσεων

Δεν είναι σαφής και συνεπώς χρήζει αναδιατύπωσης η διάταξη σύμφωνα την οποία "Για τις μελλοντικές απαιτήσεις μπορεί να γίνει αναγγελία και στον μελλοντικό

οφειλέτη, εφόσον αυτός είναι ήδη γνωστός".

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις ενεχυραστή ή μεταβιβά- ζοντος (στην κυμαινόμενη ασφάλεια)

Οι θεσπιζόμενες υποχρεώσεις του ασφαλειοδότη προς τον ασφαλειολήπτη στην περίπτωση κυμαινόμενης ασφάλειας είναι αναγκαίες και θα συμβάλουν στην υιοθέτηση του θεσμού από τους πιστωτές.

Η σύμβαση αυτή μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη και στην περίπτωση των αξιογράφων και θα πρέπει προβλεφθεί μία τέτοια δυνατότητα. Για το λόγο αυτό άλλωστε, η φράση "κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου" θα πρέπει να συμπληρωθεί με τη φράση "ως προς τον τύπο και τη δημοσιότητα".

Άρθρο 17

Σταθεροποίηση της ασφάλειας

Δεν διευκρινίζεται εάν η υπερημερία του ασφαλειοδότη αφορά μόνο την αποπληρωμή της βασικής οφειλής ή και κάθε παραβίαση υποχρεώσεων του κεφαλαίου για την κυμαινόμενη ασφάλεια. Σκόπιμο θα ήταν να αφορά κάθε παραβίαση, με την αυτονόητη προϋπόθεση ότι το δικαίωμα θα ελέγχεται ως προς την καταχρηστικότητα της άσκησής τους.

Άρθρο 18

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Παρ. 5

Ορθά επισημαίνεται η ιδιαιτερότητα της περίπτωσης των αυτοκινήτων και των αυτοκινούμενων γεωργικών μηχανημάτων. Στις περιπτώσεις αυτές η αρχή της δημοσιότητας αποκτά πρόσθετη σημασία. Η πρόβλεψη όμως έκδοσης υπουργικής απόφασης για τον ορισμό "πρόσθετων διατυπώσεων" στις περιπτώσεις αυτές, ίσως είναι αρκετά αόριστη για το συνταγματικό μας πλαίσιο.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής **ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΝΤΗΣ**

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

“ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΚΙΝΗΤΩΝ, ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ”

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ενέχυρο σε κινητά χωρίς παράδοση

Άρθρο 1 Σύσταση

1. Ενέχυρο σε κινητό πράγμα συνίσταται και χωρίς παράδοση της κατοχής του με έγγραφη συμφωνία κυρίου (ενεχυραστή) και δανειστή και με δημοσίευση κατά το άρθρο 3, αν δανειστής και οφειλέτης είναι επιχειρήσεις ή επαγγελματίες και η ασφάλεια παρέχεται για τις ανάγκες της επιχείρησης ή του επαγγέλματος του οφειλέτη.
2. Στη συμφωνία πρέπει να προσδιορίζεται η εξασφαλισμένη απαίτηση και το ποσό μέχρι το οποίο αυτή ασφαλίζεται, να περιγράφεται το ενεχυραζόμενο πράγμα και να αναφέρεται ο τόπος όπου αυτό θα βρίσκεται καθώς και η διεύθυνση της κατοικίας ή της έδρας του ενεχυραστή. Αν πρόκειται για μετακινούμενο κατά τον προορισμό του πράγμα, αντί του τόπου αναφέρεται το είδος της χρήσης του. Η ενεχύραση ιδανικού μέρους του πράγματος, που δεν αποτελεί την πλειοψηφία των μερίδων, είναι άκυρη χωρίς εγγραφή και δημοσιευόμενη χωρίς, κατά το άρθρο 3, συναίνεση της πλειοψηφίας των συγκυριών για τον τόπο όπου θα βρίσκεται το πράγμα ή, στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, για το είδος της χρήσης.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

1. Στην ενεχύραση χωρίς παράδοση υπόκεινται κινητά πράγματα, εκτός από χρήματα, αξιόγραφα, αντικείμενα οικοσκευής και κινητά δεκτικά αυτοτελώς υποθήκης.
2. Σε περίπτωση ένωσης κινητών, ανάμιξης ή μετάπλασης του πράγματος το ενέχυρο διατηρείται, εκτός αν τα έως τότε έμπρακτα δικαιώματα στο πράγμα αποσβήνονται, κατά τις διατάξεις των άρθρων 1058 έως 1061 του αστικού κώδικα. Σε περίπτωση που από την ένωση ή την ανάμειξη δημιουργείται συγκυριότητα, το ενέχυρο βαρύνει το αντίστοιχο ιδανικό μέρος του νέου πράγματος. Αν τα πράγματα που ενώνονται ή αναμιγνύονται έχουν ενεχυρασθεί σε περισσότερους δανειστές, το ενέχυρο κάθε δανειστή στο νέο πράγμα, είτε αυτό σε ένα είτε σε περισσότερα πρόσωπα, εκτείνεται μόνο στο μέρος του νέου πράγματος που αναλογεί στην αξία την οποία είχε το ενεχυρασμένο στον δανειστή αυτόν πράγμα κατά τον χρόνο της ένωσης ή ανάμιξης. Τα κατά το προηγούμενο εδάφιο δικαιώματα ενεχύρου έπονται του δικαιώματος από τυχόν προγενέστερη δημοσιευμένη συμφωνία με έναν από τους δανειστές για σύσταση ενεχύρου επί του μελλοντικού πράγματος.
3. Η ενεχύραση χωρίς παράδοση μπορεί να έχει αντικείμενο και ομάδα πραγμάτων, ιδίως εμπορευμάτων, ή ποσοστό της ομάδας. Η ενεχυραζόμενη ομάδα

πραγμάτων προσδιορίζεται κατά ποσότητα ή κατά τον χώρο όπου η ομάδα βρίσκεται ή με άλλο πρόσφορο τρόπο, επί δε ετεροειδών πραγμάτων και κατά κατηγορίες, χωρίς εξατομίκευση των επιμέρους πραγμάτων. Στην ενεχύραση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 15 έως 17 του παρόντος νόμου, εφόσον συντρέχουν οι εκεί όροι.

4. Αν βαρύνονται περισσότερα πράγματα με ενέχυρο, προσδιοριζόμενα είτε ατομικά είτε ως ομάδα, ο ενεχυραστής, σε περίπτωση μερικής απόσβεσης της ασφαλιζόμενης απαίτησης ή σημαντικής δυσαναλογίας από άλλο λόγο ως προς την αξία μεταξύ απαίτησης και ενεχυρασμένων πραγμάτων, δικαιούται να ζητήσει τον περιορισμό του ενεχύρου σε τόσα μόνο πράγματα όσων η αξία ασφαλίσει επαρκώς την απαίτηση. Αν ο δανειστής αρνηθεί τον περιορισμό, αποφασίζει το δικαστήριο του τόπου όπου έγινε η δημοσίευση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Άρθρο 3 Δημοσίευση

1. Η δημοσίευση γίνεται, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, με κατάθεση εντύπου που περιέχει περιληπτικά τα στοιχεία του άρθρου 1 και υπογράφεται από τα μέρη και, στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου της δεύτερης παραγράφου του άρθρου του άρθρου 1, από τους συγκυρίους. Η κατάθεση γίνεται στο ενεχυροφυλακείο του τόπου της κατοικίας ή της έδρας του ενεχυραστή ή, αν ο ενεχυραστής δεν έχει κατοικία ή έδρα στην ελληνική επικράτεια, στο ενεχυροφυλακείο Αθηνών. Η μορφή του εντύπου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης.
2. Ο ενεχυροφύλακας συντάσσει πάνω στο έντυπο της προηγούμενης παρα-

γράφου πράξη κατάθεσης, που αριθμείται κατά χρονολογική σειρά. Τα έντυπα καταχωρίζονται αλφαβητικά σε ευρετήριο με βάση το όνομα του ενεχυραστή και, βιβλιοδετούμενα, αποτελούν το δημόσιο βιβλίο του παρόντος νόμου.

3. Με προεδρικό διάταγμα, εκδιδόμενο ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ιδρύονται τα ενεχυροφυλάκεια και καθορίζεται η περιφέρεια της αρμοδιότητάς τους. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα προβλέπεται η σύσταση οργανικών θέσεων των ενεχυροφυλακείων και ρυθμίζεται η εν γένει οργάνωσή τους, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία τους. Έως την ίδρυση τους η δημοσίευση γίνεται στα υποθηκοφυλάκεια ή κτηματολογικά γραφεία της έδρας των πρωτοδικείων.
4. Η δημοσίευση, προκειμένου περί νικητών μη δεικτικών αυτοτελούς υποθήκης, για τα οποία τηρούνται νηολόγια, γίνεται στα νηολόγια αυτά.

Άρθρο 4 Διάρκεια ενεχύρου

1. Μετά δεκαετία από την καταχώριση επέρχεται απόσβεση του ενεχύρου, εκτός αν ο δανειστής ζητήσει, με έγγραφο που υποβάλλεται στον ενεχυροφύλακα και κοινοποιείται στον ενεχυραστή τρεις τουλάχιστον μήνες πριν την συμπλήρωση της δεκαετίας, την καταχώριση δήλωσής του στο βιβλίο για παράταση ενεχύρου. Η παράταση επέρχεται με την καταχώριση που γίνεται αμέσως μετά την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας της επόμενης παραγράφου. Κάθε παράταση ισχύει επίσης για την δεκαετία, εκτός αν ο δανειστής δηλώσει παράταση για μικρότερο χρονικό διάστημα και τούτο να σημειωθεί στο βιβλίο.

2. Η δήλωση παράτασης δεν ισχύει αν ο ενεχυραστής ή ο οφειλέτης ή τρίτος που έχει έννομο συμφέρον προσκομίσει στον ενεχυροφύλακα, ένα μήνα πριν από την συμπλήρωση της διάρκειας του ενεχύρου, έγγραφη εξοφλητική απόδειξη του δανειστή ή τελεσίδικη δικαστική απόφαση για τη απόσβεση ή την ανυπαρξία ασφαλιζόμενης απαίτησης.

Άρθρο 5 Μεταβολές

1. Για την τροποποίηση της ενεχυρικής συμφωνίας απαιτείται να τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 1 και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3.
2. Με κοινή αίτηση των μερών καταχωρίζονται σημειώσεις σχετικές με την συμπλήρωση ελλείψεων, τη διόρθωση λαθών, την αλλαγή κατοικίας ή έδρας των μερών, την αλλαγή του τόπου όπου βρίσκεται το πράγμα ή, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, του είδους της χρήσης του, τα μεταβολή του ασφαλιζόμενου ποσού, την εκχώρηση ή ενεχύρωση της ασφαλιζόμενης απαίτησης, τυχόν εκποίησης του ενεχυρασμένου πράγματος, καθώς και κάθε άλλη ουσιώδη μεταβολή. Την αίτηση για καταχώριση μπορεί να υποβάλλει και το ένα από τα μέρη ή οποιαδήποτε άλλο πρόσωπο έχει έννομο συμφέρον, εφόσον ο αιτών αποδεικνύει την καταχωριστέα μεταβολή.

Άρθρο 6 Προτεραιότητα

1. Αν στο ίδιο πράγμα έχουν συσταθεί περισσότερα ενέχυρα, η μεταξύ τους προτεραιότητα καθορίζεται από τον χρόνο δημοσίευσης. Ενέχυρα με ίδια ημέρα δημοσίευσης έχουν τη ίδια τάξη και οι δανειστές ικανοποιούνται συμμέτρως. Οι διατάξεις των προηγούμενων

εδαφίων ισχύουν και αν συντρέξει ενέχυρο και υποθήκη. Το νόμιμο ενέχυρο έπεται.

2. Με συμφωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ενεχυρούχων δανειστών, υποκείμενη στη δημοσίευση του άρθρου 3, μπορεί να μεταβληθεί η μεταξύ τους προτεραιότητα. Είναι δυνατή και η συμφωνία ενεχυραστή και ενεχυρούχου δανειστή, υποκείμενη επίσης στη δημοσίευση του άρθρου 3, ότι θα έχει προτεραιότητα για ορισμένο ποσό άλλο ενέχυρο που δεν έχει ακόμη συσταθεί. Άλλοι ενεχυρούχοι δανειστές δεν βλάπτονται από τις συμφωνίες αυτές.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του αστικού κώδικα για την καλόπιστη κτήση ενέχυρου από μη κύριο, ενέχυρο που είχε συσταθεί ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα που είχε αποκτηθεί πριν από την κατά τις διατάξεις του παρόντος δημοσίευση ενεχύρωσης προηγείται.
4. Σε περίπτωση διάθεσης του ενεχυρασμένου πράγματος προς τρίτον, μεταγενέστερης της δημοσίευσης ενεχύρωσης κατά τις διατάξεις του παρόντος, το ενέχυρο διατηρείται, εκτός αν ο τρίτος αγνοούσε ανυπαίτια, κατά την παράδοση της νομής, την ύπαρξη του ενέχυρου. Αν τα ενεχυρασμένα πράγματα είναι εμπορεύματα προορισμένα για μεταβίβαση στο πλαίσιο των συνηθισμένων συναλλαγών του ενεχυραστή, ο τρίτος τα αποκτά ελεύθερα από το ενέχυρο.

Άρθρο 7 Ιδιαίτερες υποχρεώσεις του ενεχυραστή

1. Ο ενεχυραστής υποχρεούται να ανέχεται έλεγχο του δανειστή για την ύπαρξη και την κατάσταση του πράγματος τακτικά κάθε εξάμηνο, καθώς και όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Ο έλεγχος διενεργείται από το δικαστικό επιμελητή, οριζόμενο από τον δανειστή. Ο δικαστικός επιμελητής, που μπορεί να

- προσλάβει και εκτιμητή με συναίνεση του δανειστή, συντάσσει σχετική έκθεση.
2. Με την επιφύλαξη διαφορετικής συμφωνίας, ο ενεχυραστής υποχρεούται να μη μεταβιβάζει την κυριότητα του πράγματος και να μην παραδίδει για οποιαδήποτε αιτία στην κατοχή του σε τρίτον ούτε να μεταφέρει σε άλλον τόπο ή, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, να μεταβάλλει το είδος της χρήσης του, χωρίς την συναίνεση του δανειστή να συναινέσει είναι αδικαιολόγητη, ύστερα από αίτηση του ενεχυραστή το κατά το άρθρο 2 παράγραφος 4 δικαστήριο, παρέχει την σχετική άδεια. Σε περίπτωση συμφωνίας για επέκταση του ενέχυρου στην απαίτηση του ενεχυραστή για το αντάλλαγμα από εκποίηση του ενεχυράσματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 10 και 13.
  3. Σε περίπτωση ουσιώδους παράβασης των υποχρεώσεων των προηγούμενων παραγράφων από τον ενεχυραστή, ο δανειστής δικαιούται να καταστήσει το χρέος ληξιπρόθεσμο και απαιτητό με δήλωση του προς τον ενεχυραστή.
  4. Κάθε παράβαση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 399 του ποινικού κώδικα.
  2. Οι διατάξεις των άρθρων 1284, 1290, 1294 έως 1299, 1314 έως 1316 εδάφιο πρώτο.. 1324, 1327 έως 1329, 1331, 1332, 1334, 1335 και 1339 έως 1341 του αστικού κώδικα εφαρμόζονται ανάλογα. Η συναίνεση του άρθρου 1324 μπορεί να δοθεί και με ιδιωτικό έγγραφο. Η εξάλειψη του ενέχυρου γίνεται με πράξη πάνω στο κατατεθειμένο έντυπο του άρθρου 3, σημειώνεται στο ευρετήριο, χρονολογείται και υπογράφεται από τον ενεχυροφύλακα.
  3. Ο πλειστηριασμός του πράγματος γίνεται ύστερα από αναγκαστική κατάσχεση. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την αναγκαστική εκτέλεση σε κινητά του ν.δ. από 17.7/13.8.1923 “περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών”, που εφαρμόζονται και στο ενέχυρο του παρόντος κεφαλαίου, κατάσχεση επιβάλλεται, αν δεν υπάρχει εκλεκτός τίτλος, με άδεια δικαστηρίου.
  4. Σε περίπτωση πλειστηριασμού πραγμάτων ενεχυρασμένων κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, η περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης και η ειδοποίηση για τον πλειστηριασμό κοινοποιούνται και στον ενεχυρούχο δανειστή μέσα στην προθεσμία που τάσσεται για τον οφειλέτη. Η παράλειψη επιφέρει ακυρότητα του πλειστηριασμού.

Άρθρο 8 **Εφαρμοζόμενες διατάξεις**

1. Οι διατάξεις του αστικού κώδικα για το ενέχυρο εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον συμβιβάζονται με τη φύση του ενέχυρου χωρίς παράδοση. Η καλή πίστη για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1215 του αστικού κώδικα κρίνεται κατά τον χρόνο σύναψης της ενεχυρικής συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **Πώληση με τον όρο** **διατήρησης της κυριότητας**

Άρθρο 9

1. Στη δημοσίευση του άρθρου 3 του παρόντος νόμου που γίνεται στο ίδιο βιβλίο του άρθρου αυτού μπορεί να υποβληθεί και η σύμβαση πώλησης και μεταβίβασης κινητών πραγμάτων με την αναβλητική αίρεση της διατήρησης της κυριότητας έως την αποπληρωμή του τιμήματος.

2. Στη σύμβαση της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 3 και 5 έως 7, εκτός αν δεν αρμόζουν στη φύση και τον σκοπό της σύμβασης αυτής. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών ο αγοραστής επέχει την θέση του ενεχυραστή και ο πωλητής τη θέση του ενεχυρούχου δανειστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Ενεχύραση ή εκχώρηση επιχειρηματικών απαιτήσεων ή άλλων δικαιωμάτων

Άρθρο 10 Σύσταση

1. Ενεχύραση ή εκχώρηση επιχειρηματικών απαιτήσεων, πλην των απαιτήσεων κατά καταναλωτών, μπορεί να υποβληθεί σε δημοσίευση, εφόσον έχει καταρτισθεί εγγράφως. Στις απαιτήσεις που μπορεί να δημοσιευθούν περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις προμηθευτών κατά εκδοτών και πιστωτικών καρτών.
2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο δημοσίευση γίνεται με καταχώριση στο βιβλίο του άρθρου 3, που τηρείται στον τόπο της κατοικίας ή της έδρας του ενεχυραστή ή εκχωρητή. Οι διατάξεις του άρθρου 3 εφαρμόζονται ανάλογα.
3. Ο ενεχυρούχος δανειστής ή ο εκδοχέας ειδοποιεί τον οφειλέτη για τη δημοσίευση. Η παράλειψη της ειδοποίησης δεν θίγει το κύρος της ενεχύρασης ή εκχώρησης, με την επιφύλαξη της διάταξης του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 12.

Άρθρο 11 Μελλοντικές απαιτήσεις – Ομάδα απαιτήσεων

1. Αντικείμενο της κατά το προηγούμενο άρθρο ενεχύρασης ή εκχώρησης μπο-

ρεί να είναι και μελλοντικές απαιτήσεις, έστω και αν δεν υφίσταται ακόμη ο λόγος παραγωγής τους, εφόσον οι απαιτήσεις αυτές προσδιορίζονται ή μπορεί να προσδιορισθούν. Στην τελευταία περίπτωση η ενεχύραση ή εκχώρηση αποκτά ενέργεια με την γέννηση των απαιτήσεων. Ο ενεχυραστής ή εκχωρητής οφείλει να ενημερώνει τον ενεχυρούχο δανειστή ή εκδοχέα για την γέννηση της απαίτησης. Για τις μελλοντικές απαιτήσεις μπορεί να γίνει αναγγελία και στο μελλοντικό οφειλέτη, εφόσον αυτός είναι ήδη γνωστός.

2. Η κατά τα προηγούμενα άρθρα ενεχύραση ή εκχώρηση μπορεί να αφορά και ομάδα απαιτήσεων, που προσδιορίζεται ως σύνολο, χωρίς ανάγκη εξατομίκευσης των επιμέρους απαιτήσεων.

Άρθρο 12 Ενέργεια

1. Έως τη δημοσίευση του άρθρου 10 για την ενέργεια της εκχώρησης ή ενεχύρασης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 460 έως 464 και 1248 έως 1250 του αστικού κώδικα.
2. Από την πρώτη δημοσίευση η προτεραιότητα μεταξύ περισσότερων εκδοχέων και ενεχυρούχων δανειστών καθορίζεται με βάση τον χρόνο της δημοσίευσης. Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 6 εφαρμόζεται ανάλογα και επί εκδοχών ή ενεχυρούχων δανειστών του παρόντος κεφαλαίου. Από την ειδοποίηση του για την δημοσίευση ο οφειλέτης απαλλάσσεται, αν καταβάλει μόνο στον δικαιούχο που προηγείται κατά τη ρύθμιση της παραγράφου αυτής.
3. Εφόσον η εκχώρηση ή ενεχύραση έχει ως αντικείμενο το αντάλλαγμα από περαιτέρω εκποίηση, εκ μέρους του εκχωρητή ή ενεχυραστή, εμπορευμάτων που ο εκδοχέας ή ενεχυρούχος δανειστής του είχε προμηθεύσει με πίστωση,

το δικαίωμα του προμηθευτή στο αντάλλαγμα προηγείται και προγενέστερων δικαιωμάτων σ' αυτό. Την ίδια προτεραιότητα έχουν ανεξάρτητα από δημοσίευση, και οι κατά το άρθρο 1063 του αστικού κώδικα απαιτήσεις του προμηθευτή στο αντάλλαγμα που προηγείται και προγενέστερων δικαιωμάτων σε αυτό. Την ίδια προτεραιότητα έχουν, ανεξάρτητα από δημοσίευση, και οι κατά το άρθρο 1063 του αστικού κώδικα απαιτήσεις του προμηθευτή που έχασε την κυριότητα του πράγματος εξαιτίας ένωσης, ανάμιξης, επεξεργασίας ή μετάπλασης.

4. Ο εκδοχέας αποδίδει το υπόλοιπο μετά την εξόφληση της ασφαλιζόμενης απαίτησής του στον εκχωρητή. Συμφωνία για παρκράτηση του υπολοίπου είναι άκυρη.

Άρθρο 13

Συμπληρωματική και ανάλογη εφαρμογή

1. Στις συμβάσεις του άρθρου 10 εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 2 παράγραφος 4, 4 και 5 του παρόντος νόμου. Στο βιβλίο του άρθρου 3 σημειώνεται και η αναγγελία της ενεχύρασης ή εκχώρηση στον οφειλέτη, καθώς και η εξόφληση από τον τελευταίο της ενεχύρασης ή εκχωρημένης απαίτησής.
2. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του αστικού κώδικα για την ενεχύραση ή για την εκχώρηση απαιτήσεων.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 1314 έως 1316 εδάφιο πρώτο, 1324, 1327 έως 1329.1331.1332.1334,1335 και 1939 έως 1341 του αστικού κώδικα καθώς και τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 8 του παρόντος εφαρμόζονται ανάλογα.

Άρθρο 14

Ενεχύραση ή μεταβίβαση άλλων δικαιωμάτων

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση ενεχύρασης ή μεταβίβασης άλλων δικαιωμάτων, για τα οποία δεν ορίζεται κάτι άλλο στον νόμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Κυμαινόμενη ασφάλεια

Άρθρο 15

Ελευθερία διάθεσης και υποχρέωση αντικατάστασης

1. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν την παροχή ασφάλειας κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου σε ομάδα κινητών πραγμάτων ή δικαιωμάτων με μεταβαλλόμενη σύνθεση (κυμαινόμενη ασφάλεια). Αν στην ομάδα πραγμάτων ή δικαιωμάτων ανήκουν εμπορεύματα προορισμένα για διάθεση ή ανάλωση, θεωρείται ότι τα μέρη συμφώνησαν κυμαινόμενη ασφάλεια, εκτός αν προκύπτει σαφώς θέλησή τους για σταθερή ασφάλεια.
2. Στην κυμαινόμενη ασφάλεια ο ασφαλειοδότης θεωρείται εξουσιοδοτημένος να διαθέτει τα αντικείμενα με άλλα ανάλογης αξίας. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση ανάλωσης, απώλειας ή από αλλο λόγο έκλειψης αντικειμένων της ομάδας.

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις ενεχυραστή ή μεταβιβάζοντος

1. Ο ασφαλειοδότης οφείλει να αποστέλλει στον ασφαλειολήπτη κάθε τρίμηνο συνοπτική κατάσταση των αντικειμένων της ομάδας και των μεταβολών του τριμήνου. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 7 εφαρμόζεται ανάλογα, αν τού-

το δικαιολογείται από τη φύση των αντικειμένων της ομάδας.

2. Αν, σε περίπτωση εκποίησης αντικειμένων της ασφάλειας, έχει συμφωνηθεί η επέκταση της ασφάλειας στην απαίτηση για το αντάλλαγμα από την εκποίηση, ο ασφαλειοδότης οφείλει να γνωστοποιεί αμέσως στον δανειστή τους οφειλέτες του ανταλλάγματος.
3. Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων του ασφαλειοδότη επέρχονται οι συνέπειες που προβλέπονται στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 7.

Άρθρο 17

Σταθεροποίηση της ασφάλειας

1. Ο ασφαλειολήπτης δικαιούται σε περίπτωση υπερημερίας του ασφαλειοδότη να προκαλέσει παύση της εξουσίας του τελευταίου προς διάθεση των αντικειμένων της ομάδας (σταθεροποίηση της ασφάλειας) με κατάσχεση ή με οποιοδήποτε ασφαλιστικό ή άλλο μέτρο που κατά νόμο συνεπάγεται την αποστέρηση της εξουσίας διάθεσης.
2. Τα μέρη μπορούν να προβλέπουν και άλλους λόγους σταθεροποίησης της ασφάλειας. Μπορούν επίσης να συμφωνούν ότι μετά τη σταθεροποίηση δεν θα εφαρμόζονται οι διατάξεις ή ορισμένες από τις διατάξεις του άρθρου 16.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 18

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται όλες οι διατάξεις με τις οποίες καθιερώθηκαν ενέχυρα επί κινητών χωρίς παράδοση υπέρ ορισμένων δανειστών και απαιτήσεων. Ιδίως καταργούνται:
  - α. Οι διατάξεις για τα ενέχυρα που προβλέπονται από το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 6 και τα άρθρα 6 και 7 του ν.δ. 1038/1949 “περί κυρώσεως της από 12 Νοεμβρίου 1948 και της τροποποιητικής και συμπληρωματικής ταύτης από 15 Απριλίου 1949 συμβάσεως δια γεωργικά και βιοτεχνικά δάνεια κ.λ.π.”, που κυρώθηκε με το ν.δ. 1198/1949, όπως ισχύουν σήμερα, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου μόνου του α.ν. 1328/1949, που κυρώθηκε με άρθρο 1 παράγραφο 8 του ν. 2113/1952 του άρθρου 11 του ν. 711/1977 και της ΑΥΔ. 64318/14.9.1978 (Φ.Ε.Κ. Β 831/25.9.1978).
  - β. Οι διατάξεις των άρθρων 11-15 του ν.δ. 181/29/30.10.1946 (Φ.Ε.Κ. Α 325) “περί συστάσεως Οργανισμού Ξενοδοχειακής Πίστεως “και του β.δ. της 16/18.9.1946 “περί τρόπου συστάσεως ενεχύρου διδομένου εις ασφάλειαν δανείων παρεχόμενων κατ’ εκτέλεσιν του ν.δ. της 6/7.5.1946”.
  - γ. Ο ν. 2184/1920 «περί γεωργικού ενεχυρογράφου».
  - δ. Το π.δ. της 21.11/3.12.1925 “περί κωδικοποίησης των νόμων 11954, 2635 και του από 3 Σεπτεμβρίου 1925 ν.δ. περί τροποποίησης των νόμων 1954 και 2635 περί δανείων επ’ ενεχύρω καπνού των νέων χωρών”.
  - ε. Οι διατάξεις για το ενέχυρο που προβλέπονται από το άρθρο 6 παράγραφοι 1-2 του ν.δ. 4208/ 1961 “περί μέτρων διά την ανάπτυξιν της κινηματογραφίας εν Ελλάδι” και το σε εκτέλεση του εκδοθέν β.δ. 188/1962 “περί ειδικού κινηματογραφικού ενεχύρου”.
2. Καταργούνται επίσης από την έναρξη του ισχύος του παρόντος νόμου οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 4332/1929 “περί κυρώσεως της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος συμβάσεως περί συστάσεως

και λειτουργίας της Αγροτικής Τραπέζης” και οι διατάξεις του ν.δ. 572/1948 “περί ναυτικής υποθήκης και ενεχύρου επί των αλιευτικών και σπογγαλιευτικών πλοίων και πλοιαρίων προς εξασφάλισιν των υπό της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος χορηγούμενων αλιευτικών δανείων”, που προβλέπουν ενέχυρο σε αλιευτικά και σπογγαλιευτικά πλοίαρια.

3. Στο άρθρο 37 του ν’δ’ από 17.7/13.8192 “περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών” προστίθεται Τρίτη παράγραφος που έχει ως εξής:

«3. Ενέχυρο συνίσταται και όταν, αντί για παράδοση της κοινής νομής κατά τις προηγούμενες παραγράφους, το πράγμα τίθεται στην κοινή κατοχή πιστώτριας και ενεχυραστή, κατά τρόπο ώστε κανένας από τους δύο να μην μπορεί να επιληφθεί αυτού χωρίς τη σύμπραξη του άλλου».

4. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να προβλεφθεί η τήρηση και ενημέρωση του βιβλίου του άρθρου 3, καθώς και η χορήγηση αντιγραφών, με μηχανογραφικά, ηλεκτρονικά ή άλλα ανάλογα συστήματα, είτε γενικά είτε σε ορισμένες μόνο πόλεις ή περιφέρειες.

5. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης, Οικονομικών και Μεταφορών, μπορούν να ορίζονται, ειδικά για τα αυτοκινούμενα γεωργικά μηχανήματα, πρόσθετες διατυπώσεις, πέρα από την επιβαλλόμενη για τη σύσταση του ενχύρου του παρόντος νόμου δημοσίευση.

6. Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης ενεχυρογράφου εις διαταγήν ή ομολόγων για κινητά πράγματα ή απαιτήσεις αντίστοιχα, αντί για το έγγραφο του άρθρου 1, εφόσον οι ασφαλιζόμενες απαιτήσεις δεν είναι μελλοντικές ή υπό αίρεση, και να ορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο του ενεχυρογράφου ή των ομολόγων, καθώς επίσης και κάθε σχετική με τη δημοσίευση του στο βιβλίο του άρθρου 3 λεπτομέρεια.

7. Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει μετά τρεις μήνες από την δημοσίευση του στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης για τρεις, το πολύ, μήνες.

Αθήνα 31 Οκτωβρίου 1999

Στην Ολομέλεια της 2^{ας} Αυγούστου 2000 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Κιντής

Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Κακάβας Δημήτριος
Σ.Α.Τ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αγγέλου Χαράλαμπου
Μέλους Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.

Μπαλωμένος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Εθνικής Συνομοσπονδίας
Ελληνικού Εμπορίου
σε αναπλήρωση του
Δρακάτου Αλέξανδρου
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κανελλόπουλος Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Καραμαλάκος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Σαράκος Θεμιστοκλής
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Καψάλη Δημητρίου
Επιτίμου Προέδρου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.

Μαραζιώτης Άγγελος
Διευθυντής Γενικής Γραμματείας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Ρερρές Κυριάκος
Γενικός Διευθυντής
Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων
σε αναπλήρωση του
Μηναΐδη Βασιλείου
Β΄ Αντιπροέδρου Δ.Σ. Π.Ο.Ξ.

Παπαδημητρίου Ιωάννης
Β΄ Αναπλ. Γεν. Γραμματέας
Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Σουλτανά Ευάγγελου
Μέλους Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χαμπηλομάτης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αβραμόπουλου Παναγιώτη
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αραζού Λεονάρδος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Δεληγιάννης Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μανώλης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μελισσάρης Νικόλαος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Κολέτσης Στυλιανός
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Τσουκαλά Δημητρίου
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Πρόεδρος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βάγιας Παναγιώτης
Εκπρόσωπος Γεωτεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Β΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Κανταρτζής Αθανάσιος
Μέλος Δ.Σ. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Δημουλάς Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Γωνιωτάκη Γεώργιου
Β΄ Αντιπροέδρου Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

Καραγιάννης Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Καραμίχας Τζανέτος
Α΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Κοιμήσης Απόστολος
Γενικός Γραμματέας Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Σχινάς Θεόδωρος
Εκπρόσωπος Δ.Σ.Α.
σε αναπλήρωση του
Κορκόβελου Ιωάννη
Εκπροσώπου Δ.Σ.Α.

Λιόλιος Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Λίτσος Φώτης
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Μαγουλάς Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

Σπίρτζης Χρήστος
Τ.Ε.Ε.

Γκίνης Σοφοκλής
ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
σε αναπλήρωση του
Φάκα Χρήστου
Μέλους Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της κας Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (01) 9249510-2, Fax: (01) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr